

KUR'ÂN'IN ANLATTIĞI TARİH

/
TALHA
UĞURLUEL

TÜRKİYE - II

Hız. İbrahim

i y i k i k i t a p l a r v a r . . .

TİMAŞ YAYINLARI

İstanbul 2025

timas.com.tr

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	7
Bitmek Bilmeyen Hz. İbrahim Tartışması.....	9
Hz. İbrahim Nerede Doğdu?	11
O Ur Değil, Buradaki Ur!	16
Gerçek Ur, Urfa mıydı?.....	18
Ur'un Urfa Olduğunun Delili Harran'dır	22
Hz. İbrahim'i Ateşe Atan Nemrud Gerçekte Kimdi?	25
Arkeolojik Kazılarla Nemrud Gerçeği Aranıyor	26
Dünyanın İlk Büyük Devleti	28
İpucu: Tanrıları İle İlişkileri	32
Türkiye Sınırında Müthiş Keşif: "İnsanlar Benim Tanrı Olmamı İstiyor!"	37
Nemrud, Akad Kralı Naram-Sin mi?.....	43
Dünyanın En Büyük İlk Çağ Arşivi Ebla	45
"Hz. İbrahim'in Varisleriyiz" Dediler, Kabrinde Katliam Yaptılar!	47
Nemrud Hep Türkiye Sınırlarında Gezmiş.....	49
Ağaç Dikerken Bulunan Zafer Anıtı.....	53
Nemrud Harput'u mu Kuşattı?	55
O Bir Akad Zafer Anıtı	60
Hititler, Asurlular ve Mısırlılar da Onlardan Bahsediyor	62
Bütün Dünya Onu Yazmış, Onu Konuşmuş.....	66
Naram-Sin'in Sonu.....	69
Nemrud'un İzini Süren Babil Kralı	71
Ay Tanrısı Stelleri Ulucamii'nin Kapı Eşiklerinde Bulundu	73
Tabletlere Göre Nemrud, Tanrıları Kızdırıyor.....	75
Tanrılar İçin Kendi Cebini Doldurmak!	79
Nabonid'in Oğlu Neden İncil'de Geçiyor?.....	82
Urfa Dağlarında Nemrud'dan Kalan İzler.....	86
Her Şeyi Gök Cisimlerine Soruyorlar	90
Gök Cisimlerine Tapanların Kâbesi: Soğmatar	92
Hristiyanlığın Paganizm İle Savaşı.....	96
Ay Tanrısı Sin'in Şehri.....	99
Hz. İbrahim'in Balıklarının Putlara Mâl Ettiler.....	101
Harran İç Kalesi'ndeki Köpekler	103
Sâbilik: Paganizmin Son Temsilcileri	105
Harranlılar: O Zaman Sizin Öldürülmeniz Lâzım!	108
Gök Cisimlerine Tapmaya Nasıl Başladılar?.....	110
Hz. İbrahim'den sonra Hanıflık ile Paganizm Nasıl Birleştirildi?	113
Sin Mabedi'ne, Urfa ve Harran Putperestliğine Ne Oldu?.....	115
Hz. İbrahim'in Soyu ve Özet Hayatı	120
Doğumu İstenmeyen Bebek	123
Hz. İbrahim'in Babası.....	124
Kimse Evine, Kadınlarının Yanına Girmeyecek!	127
Nemrud'un Saltanatını Yıkacak Çocuk Doğdu!	128
"Gördüğünüz Her Erkek Bebeği Öldürün!"	131
Kariye'nin Duvarlarındaki Bebek Cinayeti Resimleri.....	132

İçi Bebek Kemikleriyle Dolu Mağaralar	134
Nemrudlar, Firavunlar, Herodlar Hâlâ Aramızda!	136
Allah'ın Dostu, Milletlerin Babası	137
Herkesin Gözü Urfa'da	140
Urfa Kalesi Sadece Bir Kale Değildi	142
Binlerce Mağara Mezarla Çevrili Şehir ve Hz. İbrahim'in Doğduğu Mağara	144
O, Putların Tam Ortasına Doğmuştu	152
“Ben Batıp Kaybolanları Sevmem!”	
Biat Toplumlari ve Sonsuz İtaat Anlayışı, Sorgulamayan Kitleler ve Hüsranlıları	161
Allah'ın Çok Sevdığı ve Kitabına Alarak Bizleri İrşad Ettiği Dualar	163
Hakaret ve Tehditler Karşısında Hayran Bırakan Bir Peygamber Cevabı	166
İbrahim ^(as) Putları Darmadağın Etti: “Neyiniz Var Sizin, Niçin Konuşmuyorsunuz?”	167
“Balta Kimin Boynundaysa O Yapmış Olmalı!”	170
Nemrud'u Korkutan Genç	173
Nemrud'la Yüz Yüze	174
Ne Diyeceğini Bilemez Hâlde Donup Kaldı!	177
“Dünyanın En Büyük Ateşini Yakalım!”	179
Çaresizlik, Yeni Bir Yemeğin İcadını Sağladı	181
O Devasa Odun Yığınına Nasıl Ateşe Verdiler?	182
Kale'nin Üzerindeki Sütunlar Hz. İbrahim'i Fırlatan Mancınığa mı Ait?	186
Urfa Kültüründe Hayvanlar Bile Bu Ateşle İlişkilendirilmiştir	190
Bütün Yardım Tekliflerini Reddetti	191
Ateşin İçinde Neler Oldu?	198
Ateşe Atlayan Kadın	200
Hz. İbrahim'in Ateşe Düştüğü Yerde Bugün Ne Var?	201
Fosilleşmiş Yanık Odun Parçalarını Gördüm	206
Başka Balıklıgöller de mi Var?	208
Nemrud Sonra Ne Yaptı?	210
Nemrud'un ve Akad Krallığı'nın Acı Sonu	213
Bir Topal Sinek Sonunu Getirdi	215
Hz. İbrahim'in Kavmi de mi Helak Oldu?	218
Harranlı Hz. İbrahim	220
Sadece Hz. İbrahim mi?	223
Neden Harran?	225
Harran'ı Kim, Neden Yokluğa Mahkûm Etti?	230
Bugüne Kadar Harran'da Neler Yapıldı?	235
Harran Saklı Yüzünü Göstermeye Başlıyor	238
Hz. İbrahim Harran'da	243
Hz. İbrahim Urfa'da mı Evlendi?	244
Ayne'l-Arûs ile Mübarek İzi Bir Araya Getirelim	247
Hz. İbrahim'in Harran Günleri	249
Çocuklarını da Harran'dan Evlendirdi	251
Harran, Korktuklarında Sığındıkları Yer Oldu	252
Hz. İbrahim'in Yapıp Yedirmeyi En Çok Sevdığı Yemek	255
Biri Tespit, Diğeri Tescil Ettii!	264
Bizim Buralarda İsimlerimiz Ya Halil'dir Ya da İbrahim, Ancak	266
Kaynakça	272

HZ.İBRAHİM

BİTMEK BİLMİYEN HZ. İBRAHİM TARTIŞMASI

Hız. İbrahim denildiğı zaman akla gelen şehirlerden biri de Urfa'dır, onunla ilgili birçok anlatı hep Urfa etrafında şekillenir. Son derece ilginç doğumu, öldürölmek istenmesi, bebekken saklanması, put yapıcısı bir babaya sahip oluşu, putların arasında geçen çocukluğu, gök cisimlerine tapan bir toplumda ve kendisini mabud ilan etmiş bir kralın karşısında sürdürdüğü zor ve ibretlik bir hayatı vardır Hız. İbrahim'in. Başta Peygamber Efendimiz Hız. Muhammed^(sas) olmak üzere birçok peygamberin atası olan Hız. İbrahim'in hayatı, sadece İslamiyet değil, Hristiyanlık ve Müsevilik tarafından da gayet iyi bilinmekte, anlatılmakta ve tasdik edilmektedir. Çünkü birçok ilahi dinin çıkışında, birtakım dualarında ve ibadet şekillerinde hep Hız. İbrahim'in etkisi ve ismi vardır. Yani yeryüzünde insanlık tarihinin en iyi bilinen 10 ismi sorulsa biri muhakkak Hız. İbrahim olacaktır.

Hız.İbrahim'in Halilürrahman şehrinde, Halil Ulucamii içindeki kabir sandukası.

Bu kadar kabul gören ve benimsenen bir kişinin paylaşılması da doğal olarak kolay olmayacaktır. Son derece ibretlik bir şekilde bugün Filistin Halil'deki türbesi bile kurşun geçirmez camlarla ikiye bölünmüş durumdadır. Hz. İbrahim'in iki farklı oğlundan devam etmiş iki ayrı topluluk; İsmailîler (Hz. İsmail'in soyu ve takipçileri) ve İsrailîler (Hz. İshak'ın soyu ve takipçileri) aynı türbeyi birbirlerini görmeden ziyaret etmeye çalışmaktadırlar.

Hz. İbrahim'in bu kadar geniş bir kitleye mâl olmuş bulunması, ardından birçok tartışmayı da getirmiştir: "Nerede doğdu? Babası kimdi? Nereye hicret etti? Hangi oğlunu kurban etmeye çalıştı? Hangi eşi daha etkiliydi? Hangi mucizelerini nerede gösterdi? Nerede öldü ve nereye defnedildi?"

Kişi kıymetli olunca insanlar hem O'nu, hem de hatıralarını paylaşmıyor, ona ait her şeye sahip çıkılmaya çalışılıyor. Bu durumda ise ciddi bir bilgi kirliliği ve ihtilaflar meydana geliyor. Hz. İbrahim'in, Kur'an-ı Kerim'de farklı vesilelerle ve farklı hâdiselerin içinde defalarca anlatılmasına rağmen onunla ilgili zikredilen yerlerin neresi olduğu konusunda her kafadan bir ses çıkabiliyor. Ancak kitabımızın tarzı gereği, amacımız burada size tarihten hikâyeler anlatmak değil, Kur'an-ı Kerim âyetlerini, tarih, sanat tarihi ve arkeolojinin ışığında daha iyi anlamaya çalışmaktır. Kur'an'da geçen Hz. İbrahim^(as) kıssasında da aynısını

yapacak, asırlardır tartışılan ihtilafı konulara modern ilimlerin son keşifleri ışığında dokunarak Hz. İbrahim ile ilgili zihninizdeki hemen tüm problemleri çözmeye çalışacağız.

HZ. İBRAHİM NEREDE DOĞDU?

Asırlardır Hz. İbrahim ile ilgili en çok tartışılan konulardan biri nerede doğduğudur. İlahi kökenli kitaplara bakıldığında ortak bir isim çıkar karşımıza: “Ur”, ancak Ur’un neresi olduğu net olarak söylenmez. Çocukluğumuzda tarih dersinde hepimiz Mezopotamya medeniyetlerini ve bu medeniyetlerin içinde en meşhuru olan Sümerleri öğrenmişizdir. Çivi yazısını kullanan ve

Osmanlı dönemi camii, Rızvaniye'den Urfa Kalesi ve Abgar dönemi sütunları.

şehir devletleri hâlinde yaşayan Sümerlerin bu ünlü şehirlerinin isimleri de bizlere ezberletilmişti: Ur, Uruk, Lagash, Nippur...

Hız. İbrahim'in doğduğu Ur, acaba zamanında bize öğretilen Sümerlerin Ur şehri miydi? Bu Ur, bugün Irak sınırları içindeki Basra Körfezi'ne nâzır, Basra Şehri'nin yanı başında, Fırat Nehri'nin kenarında bulunmaktadır. Ve meşhurluğu sebebiyle tarihten bu yana insanlar, "Hız. İbrahim'in doğduğu şehir Ur" denilince hep burasının kastedildiğini düşünürler. Ancak son arkeolojik veriler ve bilimsel araştırmalar bunun hiç de öyle olmadığını gösteriyor.

Tevrat'ta Hız. İbrahim'in doğum yeri olarak "Ur Kasdim"¹ şehri geçmektedir. Peki burası neresidir?² Bu konu üzerine çalışmaları ile bilinen Mûsevî tarihçi Prof. Dr. Gary Rendsburg der ki:

"Ur-Kasdim genellikle Güney Irak'taki büyük Sümer şehri Ur ile özdeşleştirilir. Ancak, Genesis 11'deki coğrafyaya bakıldığında çok daha kuzeyde farklı bir yer olduğu görülür."

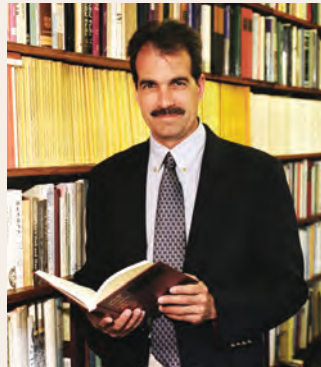
¹ Yaratılış 11: 26-32, 12: 1-5.

² Ali Bakkal, *Şanlıurfa*, Şanlıurfa Valiliği, İstanbul 2007, s. 35-44.

Peki Ur Kasdim şehri Tevrat'ta nasıl geçmektedir?

“Terah’ın soyları şunlardır. Terah, Avram’ı, Nahor’u ve Haran’ı doğurdu. Haran da Lut’u doğurdu. Haran, babası Terah’ın önünde, doğduğu topraklarda, Ur-Kasdim’de (Keldanilerin Ur şehri) öldü.” (Yaratılış, 11/27-28.)

Gary Rendsburg.

Irak'taki Ur kazılarından bir görüntü.

Burada kastedilen Terah (Azer), Hz. İbrahim'in babası, Nahor ve Haran ise kardeşleridir. Avram ismi ile Hz. İbrahim kastedilmektedir. Hz. İbrahim'in yeğeni olup, onun ateşe atıldığı dönemde Müslüman olan ve Hz. İbrahim'e tâbi olan, sonradan peygamber olacak olan Hz. Lut ise burada da geçtiği üzere Haran'ın oğludur. Ayrıca yine bu Tevrat metninde Hz. İbrahim'in kardeşi ve Harran şehrine ismini verdiğini tahmin ettiğimiz Haran'ın Ur Kasdim'de öldüğü anlatılmaktadır.³

“Terah, oğlu Avram'ı, Haran'ın oğlu olan Lut'u ve oğlu Avram'ın karısı olan gelini Saray'ı aldı. Ve onlarla birlikte Ur-Kasdim'den Kenan diyarına gitmek üzere çıktılar ve Harran'a kadar gelip orada oturdular.” (Yaratılış, 11/31).⁴

Burada Hz. İbrahim'in; babası Terah, yeğeni Hz. Lut ve eşi Hz. Sâre ile birlikte Ur Kasdim'den ayrıldıkları anlatılıyor.

³ Adnan Demircan, “Hz. İbrahim'in Doğum Yeriyle İlgili Farklı Bir Yaklaşım”, *I. Hz. İbrahim Sempozyumu Bildirileri*, s. 17-18.

⁴ Ebu Abdullah Muhammed b. Sa'd b. Meni' Ez-Zühri İbn Sa'd, *et-Tabakatu'l-Kübrâ*, Beyrut 2024, s. 46.

İlerleyen sayfalarda bu göçün sebebinin, Nemrud ile aralarında geçen hâdiseler olduğunu göreceğiz. Göç yolunda Harran'a gelip orada konaklıyorlar.⁵ Gidilecek yer Kenan illeri, yani Halep üzerinden Şam'a gidecekler. Oradan da Mısır'a geçecek ve bazı sıkıntılar sonrasında da Filistin topraklarına gelip yerleşecekler. Yani kastedilen Ur, "Urfa" ise güzergâh gayet mantıklı. Urfa'dan 50 km ilerideki Harran'a geçip oradan da güneye Halep'e devam etmiş olmaları.

Ancak kastedilen yer diğer görüşte olduğu gibi Basra Körfezi'ndeki Ur ise oradan kuzeye tam 1500 km yol kat edip sonra yeniden güneye yönelerek Halep ve Şam'a geçmeleri gerekir ki bu da abes olur. Normalde Basra'dan yola çıkan bir kişi Halep ya da Şam'a gidecek olsa Bağdat'a kadar gelip oradan kuzeye gitmek yerine batıya yönelerek Ürdün üzerinden Suriye'nin güneyine ulaşır ve rahatlıkla Kenan coğrafyasına varabilir. Bu durum, âyetlerde geçen Ur'un Urfa olduğunu ispat edebilir.

⁵ İmüddin Ebü'l-Hasen Ali b. Muhammed İbnu'l-Esir, *el-Cezeri, el-Kamilu fi't-Tarih*, c. I, Beyrut 1965, s. 94.

Hiz. İbrahim'in gerçek Ur'dan (Urfa) Harran'a gidişi ve oradan Kenan ve Mısır'a gidiş güzergâhı.